

1 mei-speech Bert Engelaar

'K zal het meteen zeggen, zonder franjes: Ik ben een pion.

Geen toren van macht. Geen paard met privileges.

Geen speler met miljoenen in de hand, maar een stuk op het bord.

Klein. Breekbaar.

Maar ook: Trouw. Talrijk.

En niet van plan om opgeofferd te worden. Want opgeofferd - dat zijn we al te vaak.

Rond mij zie ik duizenden andere pionnen.

Ik zie een pion die werkt. Eentje die werk zoekt.

Een pion die zorgt.

Eentje die na zijn shift nog langs de voedselbank moet passeren.

Een pion die 's ochtends vroeg begint, en 's avonds de tv niet opzet, omdat de elektriciteit te duur is.

Een pion die een diploma heeft, maar geen plek vindt omdat haar naam "anders" klinkt.

Een pion die vreest voor zijn verblijf, ondanks jarenlange inzet.

Wij zijn de mensen die het bord draaiende houden. Iedereen telt, elk stuk, elk veld.

Maar in het spel dat vandaag gespeeld wordt, worden wij opgeofferd.

Neem nu het zogezegde "koninginnestuk" van deze regering.

Zo noemt men de beperking van de werkloosheidsverzekering.

Een term die Bart De Wever zelf met trots gebruikte.

Maar als dit het koninginnestuk is - Wat zegt dat dan over hun spel?

Want deze zet dwingt mensen richting armoede.

Richting OCMW. Richting schuldhulp, voedselhulp, wanhoop.

Niet alleen individuen, maar hele steden en gemeenten - vooral in Brussel en Wallonië - worden zo onder druk gezet.

En sommigen fluisteren intussen al het échte plan:

"Misschien kunnen we zo wel een nieuwe staatshervorming afdwingen."

Dat is geen sociaal beleid.

Dat is schaakpolitiek.

En wij zijn de stukken die ze laten sneuvelen om meer macht te grijpen.

En alsof dat nog niet genoeg is, richten ze hun blik op onze pensioenen.

Ze hebben goed gekeken naar de openingszetten:

Eerst vallen ze de ambtenaren aan.

Testen onze reactie.

En als die niet fel genoeg is? Dan schuift men het hele pensioenstelsel in de aanvalslijn.

En wat zien we?

De pensioenbonus wordt afgeschaft. Werknemers die langer willen doorwerken dan hun vervroegd pensioen, krijgen daar binnenkort niets meer voor terug.

Tegelijk voeren ze een pensioenmalus in. Wie op pensioen wil vóór de wettelijke leeftijd, zelfs na een zwaar beroep of een lang leven van arbeid, wordt gestraft met een lager pensioen.

Ze noemen het “hervormen”.

Maar dit is niet “hervormen”.

Dit is afbreken.

Straffen.

Besparen op kapotte ruggen en versleten knieën.

Daar zetten onze kinderen en kleinkinderen geen stap mee vooruit.

En terwijl blijven ze onze zekerheid voor morgen, onze sociale zekerheid, ondergraven met kortingen, speciale statuten, verminderingen, onzinnige subsidies.

Niet een beetje. Miljarden.

Ze zeggen dan: “We moeten besparen op uitgaven”

Maar wie kijkt nog naar de inkomsten?

En terwijl pionnen ploeteren, zich in bochten wringen en zich kapotwerken ... gaat er wél meer geld naar defensie.

Niet een beetje. Miljarden.

Voor drones, voor straaljagers, voor systemen die niemand in de wijk helpen om zijn huur te betalen.

Ze zeggen: “We moeten voorbereid zijn op conflict.”

Maar wie bereidt zich voor op het sociale conflict dat zij zélf veroorzaken?

Een maatschappij waarin mensen hun pensioen zien verdwijnen, hun werkloosheidsuitkering verliezen, hun mutualiteit zien dichtslippen, hun zondagsrust kwijtspelen...

Een maatschappij waar opa's en oma's moeten flexi-jobben, ouders zwoegen richting burn-out, en jonge gasten vanaf hun 15 jaar werken zonder rechten op te bouwen...

Dat is een samenleving die op springen staat. Een speelbord dat door mekaar geschud wordt.

Vrienden

Wie aan de zijlijn staat, dreigt van het bord geduwd te worden. Over de rand.

Er is nochtans plaats genoeg.

Al te vaak wordt gedaan alsof dat niet zo is. Maar wie verdeeldheid zaait, ondermijnt ook de eigen stelling.

We mogen ons sociaal model, het sterkste van de wereld, niet ondergraven door pionnen tegen mekaar op te zetten. In geen enkele linie.

Er is geen ruimte voor foute zetten. Wie de geschiedenis van het spel kent, weet hoe die eruitzien.

Zonder geheugen spelen we blind. En blind spelen... is verliezen.

Daarom moeten we 8 mei, de dag van de bevrijding, opnieuw op het bord zetten als een extra Belgische feestdag.

Als herdenking van de keerzijde van het spel, toen het duistere kamp schaakmat gezet werd.

Die dag is onze koningsveiligheid: een moment van waakzaamheid, van verdediging, van waarschuwing tegen herkenbare dreigingen.

Het is een zet van herinnering en van toekomst– een zet van samenhangigheid, vrede en solidariteit. Want: iedereen telt.

Kameraden,

Ze denken dat dit bord van hen is.

Dat zij de regels bepalen.

Dat ze met ons kunnen schuiven tot wij stilletjes van het bord vallen.

Maar ik zeg u:

Dit bord is ook van ons.

Wij zijn misschien pionnen,

maar we zijn met velen.

En wij zijn niet stil. Niet blind. Niet braaf.

Wij weten dat we het spel niet winnen door te wachten.

We winnen het door samen te bewegen.

Samen op te rukken.

Samen het bord te hertekenen.

Samen de spelregels eerlijk te herzien.

Geen pion meer die zwoegt terwijl de torens en lopers zomaar terrein winnen: iedereen moet eerlijk bijdragen.

Elke euro telt, als één veld op het bord – ongeacht met welk stuk hij wordt veroverd.

Elke euro telt, of die nu uit arbeid of vermogen komt.

Een oplopende vermogensbelasting vanaf 1 miljoen euro is een slimme zet en levert structureel voordeel op – miljarden per jaar.

Kijk, pas als het hele bord meespeelt, kunnen we echt zeggen dat het spel eerlijk gespeeld wordt.

En het spel eerlijk spelen, dat is elke pion waarderen.

Daarom eisen wij het recht om samen de zetten te bepalen aan de onderhandelingstafel, voor loon naar werken.

Klap het spelbord open, breek de loonwet, geef marge in het loonoverleg.

Alleen zo krijgen de pionnen eindelijk ruimte om op te stomen.

Vrienden,

Wij zijn pionnen.

Pionnen met overtuiging.

Pionnen met kracht. Pionnen met elkaar.

En als we nu niet samen bewegen

zullen we de partij verliezen

We kunnen niet ontwijken of blokkeren.

Niet met dit beleid.

Niet met deze schaakpartij op onze rug.

We moeten zetten. Vooruit. Iedereen telt.

Leve de strijd.

Leve het ABVV.

En leve 1 mei!